

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM
AGRÁRPIACI FŐOSZTÁLY

TÁJÉKOZTATÓ

az elismert zöldség-gyümölcs termelői szervezetek részére

az egyes gyümölcs- és zöldségfélék termelőinek nyújtandó ideiglenes, rendkívüli támogatási intézkedésekről

IDEIGLENES, RENDKÍVÜLI VÁLSÁGKEZELÉSI INTÉZKEDÉS

Az Európai Bizottság ideiglenes, rendkívüli uniós támogatással kívánja enyhíteni a 2014. augusztus 7-én életbe lépett orosz importtilalom következtében kialakult piaci zavarokat. A támogatást azoknak a gyümölcs- és zöldségtermelőknek biztosítja, akiket az orosz exportpiacok hirtelen elvesztése leginkább érintett.

Az ideiglenes, rendkívüli támogatással megvalósítható válságkezelési intézkedéseket az alábbi **rendeletekre** figyelemmel kell végrehajtani:

- 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,
- 932/2014/EU felhatalmazáson alapuló, bizottsági rendelet,
- 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet,
- a ... FM rendelettel módosított 150/2012. (XII. 28.) VM rendelet.

Az átmeneti, rendkívüli uniós támogatással megvalósítható **válságkezelési intézkedések** köre:

a) **piacról történő árukivonás¹:**

- i. **ingyenes szétosztás** a Karitatív Tanács tagjai (jótékonyági szervezetek), büntetés-végrehajtási intézetek, oktatási intézmények, működési engedéllyel rendelkező egészségügyi intézmények részére,
- ii. **ingyenes szétosztástól eltérő rendeltetésű kivonás**, úgymint állatokkal történő feletetés, térítésmentes szétosztás és biogáz-előállítás),

b) **be nem takarítás²** (denaturálás és talajba dolgozás),

c) **zöldszüret³**.

¹ Piacról történő kivonás: az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (3) bekezdés f) pontjában említett válság-megelőzési és kezelési intézkedés.

² Be nem takarítás: a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen úgy, hogy a termék jól fejlett és egészséges, szép és forgalmazható minőségű. A termékek éghajlati jelenségek vagy betegség miatti megsemmisülése nem minősül be nem takarításnak (1308/2013/EU rendelet 33. cikk (4) bekezdés b) pontja).

³ Zöldszüret: a nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása; az érintett termékek nem lehetnek károsodottak a zöldszüret előtt, sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból (1308/2013/EU rendelet 33. cikk (4) bekezdés a) pontja).

A válságkezelési intézkedések végrehajtásának ideje: 2014. augusztus 18. november 30.

Az ideiglenes, rendkívüli támogatás az alábbi **termékek** tekintetében nyújtható:

Termék	KN-kód
Paradicsom	0702 00 00
Sárgarépa	0706 10 00
Káposzta	0704 90 10
Édes paprika	0709 60 10
Karfiol és brokkoli	0704 10 00
Uborka és apró uborka	0707 00 05; 0707 00 90
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba	0709 51 00
Alma	0808 10
Körte	0808 30
Szilva	0809 40 05
Bogyós gyümölcs	0810 20; 0810 30; 0810 40
Friss csemeszőlő	0806 10 10
Kivi	0810 50 00

Az ideiglenes, rendkívüli támogatást igénybe vehetik:

- a) jóváhagyott működési programmal rendelkező, **elismert zöldség-gyümölcs termelői szervezetek,**
- b) a fent említett szervezetekben **nem tag termelők.**

A támogatást kizárólag azok a termelői szervezetek vehetik igénybe, amelyek **jóváhagyott működési programmal** rendelkeznek. E szervezetek akkor is igénybe vehetik a támogatást, ha a jóváhagyott működési programjukban nem szerepel termékkivonás, be nem takarítás és zöldszüret. A válságkezelési intézkedések végrehajtásához és a támogatás igénybevételéhez **nem kell módosítani a jóváhagyott működési programot.**

Azoknak a termelői szervezeteknek a tagjait, amelyeknek az elismerését a minisztérium fölfüggesztette, ill. amelyek nem rendelkeznek jóváhagyott működési programmal, elismert zöldség-gyümölcs termelői szervezetben nem tag termelőknek kell tekinteni.

A válságkezelési intézkedésekhez nyújtott ideiglenes, rendkívüli támogatásra nem kell alkalmazni:

- a 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (2) bekezdését („a működési alapok kizárólag a tagállamoknak benyújtott és általuk jóváhagyott operatív programok finanszírozására használhatók fel”).

A válságkezelési intézkedésekhez nyújtott ideiglenes, rendkívüli támogatást nem kell figyelembe venni

- az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (2) bekezdése szerinti felső értékhatár kiszámításánál *(a működési alaphoz nyújtandó uniós támogatás maximális mértékének kiszámításánál)*;
- az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikk (3) bekezdés 4. albekezdésében említett korlátozás alkalmazásánál *(a válság-megelőzési és kezelési intézkedésekre a működési program keretében felmerülő kiadások egyharmadában megállapított értékhatár)*,
- az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet 66. cikk (3) bekezdés c) pontja szerinti korlátozás alkalmazásánál *(a működési alap összegének év közben legfeljebb 25%-os növelése)*.

Az ideiglenes, rendkívüli támogatási intézkedésekkel kapcsolatban felmerült kiadásokat a működési alaphoz kell számítani.

PIACRÓL TÖRTÉNŐ ÁRUKIVONÁS

A termelői szervezeteknek **az MVH-t a piacról történő árukivonási szándékukról értesíteniük** kell

- az MVH honlapján közzétett nyomtatványon,
- a kivonás időpontját **legalább 5 nappal korábban beérkezően**.

Az értesítés tartalma:

- a kivonás alá vont termékek jegyzéke,
- az érintett termékek becsült mennyisége,
- az érintett termékek tervezett rendeltetése,
- annak a helynek és időszaknak a megjelölése, ahol és amikor a kivonási műveleteknek az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet 108. cikkében meghatározott elsőfokú ellenőrzése megtörténhet.

A termelői szervezeteknek a fogadó szervezetekkel **megállapodást kell kötni**, amelynek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a) az áru átvételének technikai feltételei:
 - i. a szállítható termékek köre,
 - ii. a teljesítés helyszíne, ahol a fogadó szervezet átveszi az átadótól (termelői szervezettől) az ingyenes szétosztásra szánt termékeket,
 - iii. a szétosztott termékben részesülők maximális száma,
 - iv. a szállítható termékek minimális, ill. maximális mennyisége (kilogrammban, ill. darabszámban) a szállítások és a szétosztások ütemezése szerinti bontásban,
- b) az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet 83. cikkében meghatározott feltételeknek való megfelelésre vonatkozó, fogadó szervezeti nyilatkozatot arról, hogy:

- i. betartják az 543/2011/EK bizottsági végrehajtási rendeletet (*a rendelet ingyenes szétosztásra vonatkozó részei: 76-83., 108-109., 119-120. cikk*),
- ii. külön **készletnyilvántartást** vezetnek az ingyenes szétosztás céljából átvett termékekről,
- iii. **alávetik magukat** az uniós jog által előírt **ellenőrzéseknek**,
- iv. minden egyes érintett termék végső rendeltetéséről rendelkezésre bocsátják az átadó részére az **igazoló dokumentumokat** átvételi igazolás (vagy azzal egyenértékű dokumentum) formájában, amely tanúsítja, hogy a piacról kivont termékeket egy harmadik fél ingyenes szétosztás céljából átvette.

A kivonási műveletre az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet 78. cikk (3) bekezdése szerinti **engedély kiadását követően** kerülhet sor.

A piacról való kivonás ellenőrzése:

- elsőfokú ellenőrzés a bejelentett, ingyenes szétosztásra szánt mennyiségek legalább 10%-ának és az ideiglenes, rendkívüli támogatást igénybe vevő termelői szervezetek legalább 10%-ának vonatkozásában;
- másodfokú ellenőrzés az elsőfokú ellenőrzésen átesett jogalanyok legalább 40%-ának és az ingyenesen szétosztott mennyiségek legalább 5%-ának vonatkozásában.

Ingyenes szétosztás

Fogadó szervezetek:

- a Karitatív Tanács tagjai (Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány, Katolikus Karitás, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Magyar Vöröskereszt);
- a büntetés-végrehajtási intézetek;
- a köznevelési intézmények;
- a működési engedéllyel rendelkező egészségügyi intézmények.

Az ideiglenes, rendkívüli uniós támogatás mértéke:

Termék	KN-kód	Maximális támogatás (EUR/100 kg) ingyenes szétosztásnál
Paradicsom	0702 00 00	27,45
Sárgarépa	0706 10 00	12,81
Káposzta	0704 90 10	5,81
Édes paprika	0709 60 10	44,40
Karfiol és brokkoli	0704 10 00	15,69
Uborka és apró uborka	0707 00 05; 0707 00 90	24,00
Agaricus nemhez tartozó	0709 51 00	43,99

ehető gomba		
Alma	0808 10	16,98
Körte	0808 30	23,85
Szilva	0809 40 05	34,00
Bogyós gyümölcs	0810 20; 0810 30; 0810 40	12,76
Friss csemegeszőlő	0806 10 10	39,16
Kivi	0810 50 00	29,69

Az ideiglenes, rendkívüli támogatással megvalósított ingyenes szétosztás esetén az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdésében említett 5%-os felső határt nem kell alkalmazni, azaz az uniós pénzügyi hozzájárulás mértéke abban az esetben is 100%, ha a kivont áru mennyisége meghaladja az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5%-át.

A kiosztásra kerülő termék csomagolásán fel kell tüntetni az európai Unió emblémáját és rá kell írni, hogy :

„Ingyenes szétosztásra szánt termék (543/2011/EU végrehajtási rendelet)

Egyéb rendeltetésű kivonás

A piacról történő árukivonás az ingyenes szétosztástól eltérő rendeltetéssel is megvalósítható. Ezek

- a) az állatokkal történő feletetés,
- b) a térítésmentes kiosztás,
- c) a biogáz-előállítás.

Fogadó szervezetek:

a) állatokkal történő feletetésnél:

- az Országos Adatbázisban nyilvántartásba vett állattartási helyek,
- nyilvántartásba vett és működési engedéllyel rendelkező állatkertek és cirkuszi menaszériák,
- nyilvántartásba vett vadászatra jogosultak.

b) térítésmentes kiosztásnál

- helyi önkormányzatok,
- nyilvántartásba vett civil szervezetek.

c) biogáz-előállításnál

- nyilvántartásba vett biomassa feldolgozó.

Az ideiglenes, rendkívüli uniós támogatás mértéke:

Termék	KN-kód	Maximális támogatás (EUR/100 kg) egyéb rendeltetésű kivonásnál (állatokkal történő feletetés, térítésmentes kiosztás, biogáz-
---------------	---------------	--

		<i>előállítás)</i>	
		a termelői szervezet hozzájárulása	az uniós pénzügyi támogatás
Paradicsom	0702 00 00	4,58	13,73
Sárgarépa	0706 10 00	2,41	6,41
Káposzta	0704 90 10	0,97	2,91
Édes paprika	0709 60 10	7,50	22,50
Karfiol és brokkoli	0704 10 00	2,63	7,89
Uborka és apró uborka	0707 00 05; 0707 00 90	4,00	12,00
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba	0709 51 00	7,33	22,00
Alma	0808 10	3,31	9,92
Körte	0808 30	3,98	11,93
Szilva	0809 40 05	5,10	15,30
Bogyós gyümölcs	0810 20; 0810 30; 0810 40	2,13	6,38
Friss csemegeszőlő	0806 10 10	6,53	19,58
Kivi	0810 50 00	4,95	14,84

Az ideiglenes, rendkívüli támogatás az ingyenes szétosztástól eltérő rendeltetésű kivonásnál uniós pénzügyi hozzájárulásból (75%) és a termelői szervezet saját hozzájárulásából (25%) áll.

BE NEM TAKARÍTÁS ÉS ZÖLDSZÜRET

A termelői szervezeteknek az **MVH-t a be nem takarítás és zöldszüret végrehajtási szándékukról értesíteniük** kell

- az MVH honlapján közzétett nyomtatványon,
- legkésőbb öt nappal a be nem takarítást és a zöldszüretet megelőzően megküldve.

Az értesítés tartalma:

- az intézkedés által érintett termékek,
- az intézkedés által érintett terület nagyság,
- az intézkedés végrehajtásának helyszíne,
- az intézkedés végrehajtásának időpontja.

A be nem takarítás és a zöldszüret ellenőrzése:

A be nem takarítás és a zöldszüret elsőfokú ellenőrzése az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet 110. cikke szerint történik az érintett terület legalább 25%-a vonatkozásában.

Az MVH az értesítések alapján legkésőbb az ideiglenes rendelet 8. cikkében meghatározott bejelentési időpontot követő ötödik munkanapon engedélyezi a be nem takarítás és a zöld szüret elvégzését

Az ideiglenes, rendkívüli uniós támogatás mértéke:

Termék	KN-kód	Maximális támogatás (EUR/ha) be nem takarításnál és zöldszüretnél	
		a termelői szervezet hozzájárulása	az uniós pénzügyi támogatás
Szabadföldi kultúrák esetén			
Paradicsom	0702 00 00	2 605,56	7 816,67
Sárgarépa	0706 10 00	527,09	1 581,27
Káposzta	0704 90 10	216,07	648,20
Édes paprika	0709 60 10	2 342,00	7 026,01
Karfiol és brokkoli	0704 10 00	268,26	804,78
Uborka és apró uborka	0707 00 05; 0707 00 90	998,28	2 994,84
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba	0709 51 00	53 749,46	161 248,37
Alma	0808 10	476,60	1 429,79
Körte	0808 30	291,22	873,65
Szilva	0809 40 05	306,15	918,46
Bogyós gyümölcs	0810 20; 0810 30; 0810 40	61,81	185,44
Friss csemegeszőlő	0806 10 10	311,36	934,09
Kivi	0810 50 00	-	-
Hajtatás (fűtött) esetén			
Paradicsom	0702 00 00	12 715,63	38 146,89
Édes paprika	0709 60 10	5 398,85	16 196,55
Uborka és apró uborka	0707 00 05; 0707 00 90	3 717,70	11 153,10

Az átmeneti rendkívüli támogatás (kompenzáció) a be nem takarításnál és a zöldszüretnél uniós pénzügyi hozzájárulásból (75%) és a termelői szervezet saját hozzájárulásából (25%) áll.

Be nem takarítás

Be nem takarításként az alábbi intézkedések alkalmazhatók:

- a) denaturálás,
- b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekasználása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére).

A be nem takarítást a **termelői szervezetek akkor is alkalmazhatják, ha a területről már takarítottak be terméket forgalmazási célra**, ebben az esetben azonban a támogatás mértékét a termelői szervezet készletnyilvántartásaiban, ill. számviteli nyilvántartásaiban szereplő információk alapján a már betakarított termékre figyelemmel arányosan csökkenteni kell.

Zöldszüret

A zöldszüretre vonatkozó ideiglenes, rendkívüli támogatás kizárólag olyan **termékek** esetében nyújtható, amelyek **ténylegesen a termőföldön vannak**, és amelyek betakarítására **valóban éretlenül** kerül sor.

FORRÁS ODAÍTÉLÉSE

A pénzügyi fegyelem betartása érdekében az unió által finanszírozott kiadásokra **125 millió eurós felső korlátot** határoz meg a rendelet, amelyből 82 millió euró fordítható az alma és a körte válságkezelési intézkedéseire és 43 millió euró a többi termék válságkezelési intézkedéseire.

Azért, hogy a felső korlátot a kifizetések ne haladják meg, az Európai Bizottság bejelentési és nyomon-követési rendszert állított fel. A **tagállamoknak hetente kétszer jelenteniük kell a tervezett kivonásokat, be nem takarítást és zöldszüretet az érintett mennyiség, ill. terület és a támogatási igények megjelölésével** az Európai Bizottság felé. A tagállami bejelentések a termelői szervezetek és a termelők által a tagállami hatósághoz megküldött és a kivonási, be nem takarítási és zöldszüreti szándékról szóló bejelentések alapján történnek. Amennyiben az Európai Bizottság a tagállami bejelentések alapján megállapítja, hogy **a támogatási igények meghaladják a rendelkezésre álló forrást**, erről azonnal értesíti a tagállamokat, továbbá a befogadott igényekre ún. odaítélési együtthatót határoz meg. Ekkor **a tagállamoknak haladéktalanul le kell állítaniuk az ideiglenes, rendkívüli válságkezelési intézkedések jóváhagyását**. Tehát az ideiglenes, rendkívüli támogatással végrehajtandó válságkezelési intézkedések az uniós keret kimerüléséig engedélyezhetők.

KIFIZETÉSI KÉRELEM

A 2014. augusztus 18. és november 30. közötti időszakban végrehajtott ideiglenes, rendkívüli válságkezelési intézkedések tekintetében **egyetlen kifizetési kérelmet** lehet

benyújtani:

- az MVH honlapján közzétett nyomtatványon,
- az uniós pénzügyi támogatási keret kimerüléséről szóló bizottsági tájékoztatás MVH honlapon történő közzétételét követően, a közzétételt követő huszonnyolcadik napig, de legkésőbb 2014. december 15-ig.

A kérelemhez csatolni kell:

- az ideiglenes, rendkívüli uniós támogatási összeg igazolására alkalmas dokumentumokat (az MVH közleménye szerinti formátumban),
- a kérelmező írásos nyilatkozatát arról, hogy az ideiglenes, rendkívüli uniós pénzügyi támogatásra jogosult műveletek tekintetében nem részesült kettős uniós vagy nemzeti finanszírozásban, illetve biztosítási kártérítésben (az MVH közleménye szerinti formátumban),
- a piacról történő árukivonás esetén a megyei kormányhivatalok növény és talajvédelmi igazgatósága által kiállított igazolást,
- a piacról történő árukivonás esetén a termelői szervezet és a fogadó szervezet között kötött, az áru fogadó szervezet részére történő átadásának technikai feltételeiről szóló megállapodást.

Az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet 72. cikkének (3) bekezdésében előírt, a működési program keretében eredetileg jóváhagyott támogatási összeg 80 %-ára vonatkozó határértéket az ideiglenes, rendkívüli támogatás iránti kifizetési kérelmek esetében nem kell alkalmazni.